

Een Copernicaanse Wending

Eigen Kracht en de toekomst
van de lokale verzorgingsstaat

Jos van der Lans
Eigen kracht als beweging
Zwolle, 2 november 2013

[@josvanderlans](https://twitter.com/josvanderlans)

We leven niet in een tijdperk van veranderingen, we leven in een verandering van tijdperk

Herman Verhagen

Daan Roosengaarde

Binnenland

Reportage 'Doe-democratie' in Noord-Brabant

Brabander neemt het over van gemeente

Waar de gemeente zich uit geldgebrek terugtrekt, nemen burgers in Brabant het heft in handen. 'De bomen groeien niet meer tot aan de hemel. Wij moeten het zelf oppakken.'

Van onze verslaggeverster
Marjon Bolwijn

BEST/OISTERWIJK Lege blikjes, plastic zakken, maar ook kapotte auto-wasmachines belanden sloten van het groengebied van ten tussen Eindhoven en Bosch. De gemeente niet meer wekelijks loopt te ruimen, de afvaljes en langs wandel-gehaald. Bezuinigingen den Boom uit Best den de rotzooi in zijn g niet meer aanzien plan. Door een onge-

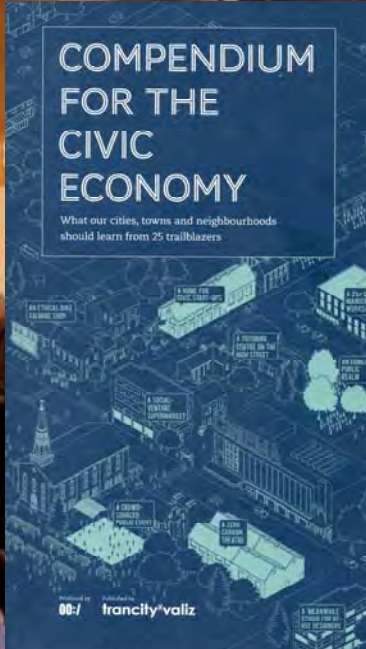
samenwerking met onder andere het waterschap worden wandelbaden. Zwervuul worden langs wandelp de routes zijn g zering in de gre ten en vrijwilli boerderijen in En het gaat e aan toe, op zijn dat we met pro werken. Het g Dan maakt een ling met een gr neem even een ker mee om de op te ruimen'.

bant zijn gebundeld in een tweetalig boekje. 'People in need of care help main-

TRE ND RE DE 2012

VORMGEVEN AAN DE SPONTANE STAD
BELEMMERINGEN EN KANSEN VOOR ORGANISCHE STEDELIJKE
ontworpen voor de Leefomgeving & Urban Urban Design

Thuisafgehaald

KeyRing's vision is for vulnerable people to be at the heart of their community, sharing their skills and talents for everyone's benefit. KeyRing exists to improve the life chances of Members.

Our website and cookies

Community

Becoming a Member

natuur
enthusiast
overijssel

Woensdagavond
17 maart te Zwolle

Duurzame energie maak je zelf!

Kom luisteren en meepraten en doe inspiratie op.

A KeyRing Network

Opportunities

... van het zover. Na maanden voorbereiding, gegevens verzamelen, s mobiliseren en tal van kleine besluiten hebben we vanmiddag met g deelnemers **Broodfonds-Wikistad** opgericht - een kring van zzp'ers, verzekeren voor arbeidsongeschiktheid. Daarmee ontdoen ze zich van asten die de traditionele verzekeraars hen opleggen om zich te kunnen n. Zij weigeren om van deze dure systemen afhankelijk te zijn en le solidariteit zelf te organiseren. Dat dat kan, bewezen ze vandaag in e Zwijger waar ze de daad bij het woord voegden en een heuse ' hebben opgericht. Hieronder de foto met - bij elkaar gept - de rtig deelnemers.

DE NIEUWE JUTTER - Voor en door de

Wij zijn een buurthuis in Rivierenwijk in Utrecht. Sinds mei 2008 hebben wij bewonersorganisaties gezamenlijk dit buurthuis in eigen beheer. De woningcorporatie B0-ex is eigenaar van het pand en ondersteunt ons op vele manieren. Wij willen dat onze Nieuwe Jutter een plek is, waar mensen graag komen om anderen te ontmoeten en zich thuis voelen. Daarvoor zetten de vele vrijwilligers zich in.

nieuwe wereld

...ullen zijn ballast, bezit maakt niet vrij'

LOKAAL

...is uit, delen is in. We zullen steeds
...ar de winkel gaan voor de spullen
...ig hebben, zegt Lauren
...leitbezorgster van de
...ende consumptie'. Alles is te
...ernet als koppelaar.

Foto Pere Virgili

ZELF DOEN

DELEN

PLATFORMS

CV Lauren Anderson

Geboren 1984 geboren in Cairns, Australië
Studie 2004 bachelordiploma creatieve industrieën
2009 afgestudeerd in filosofie en organisatie-
bedrijfskunde
Werk 2005-2010 verschillende bureaus als facilitator,
woordvoerder, organisatie
2010 heden kunstvoerster bij collectieve
ruimte Lab

Het is als de
man steun
"We helpen de
wat de impact
zijn. We helpen
lijk maar ook
pakke weg
dicht. Er is
westen mis
die zorg heb
staande kon

Wie weten
dat ik heb
Dat ik heb
wie heb
wie heb

Voorbeelden van
de deeleconomie

Marktplaats: Voorloper van de nieuwe
wereld. Hoewel het niet een leraar, her-
ren of debin in stivche zin gaat, wordt
het kopen van tweedehands spullen
ook als collaborative consumption be-
schouwd. Alles wat door anderen is ge-

...da viel te veel',
...derzo. 'Je weet
...nekt het woord
...zittend speekel
...nigen kwijt te
...waars te beest-
...daar is.'

...Chiel Krouwel
...stretroom van
...ank en adre-
...umyt in het de-
...in het uitwis-
...igen beest is
...zou ieder
...deren die
...aakt?

...de 'vanden-
...chiel Bots
...een boek
...ur - The Rise
...aleerde de
...statieven
...spullen te-
...stans appar-
...lapien, an-
...wollen, kie-
...geven -
...het won-
...van een
...York. Dit is

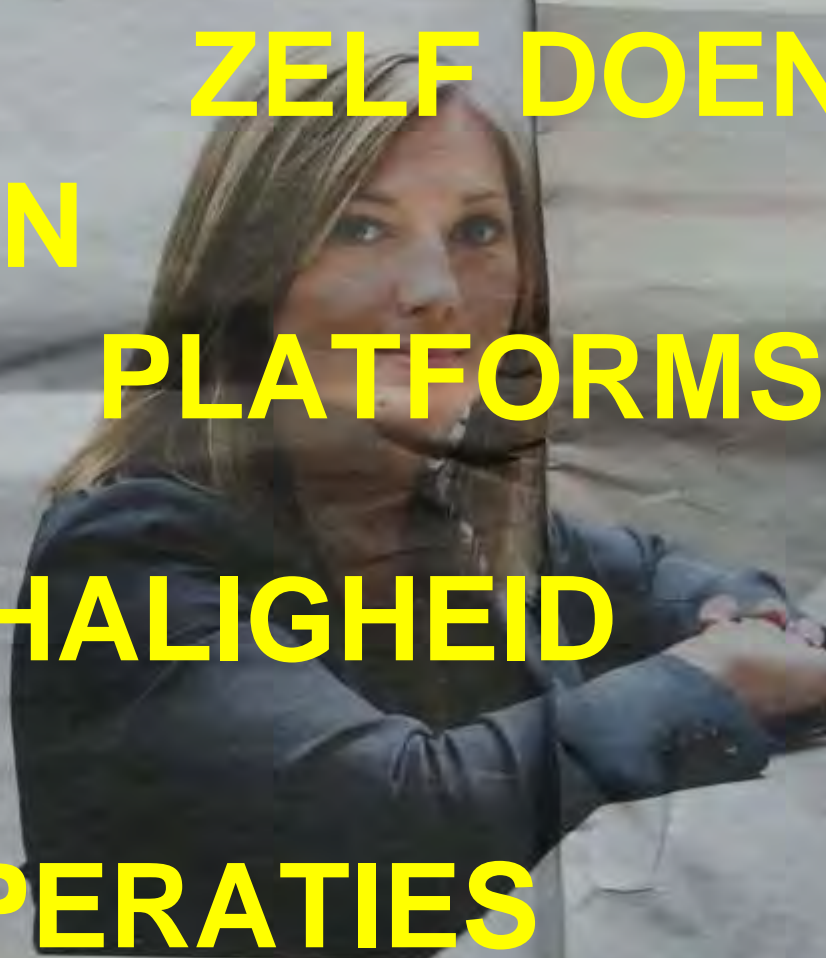
De nieuwe wereld

De wereld is door de crisis drastisch aan
het veranderen. De economie transfor-
meert, de bevolking vergrijst, de over-
heid wordt kleiner, Europa raakt ach-
terop. Of toch niet? Hoe ziet de nieuwe
wereld eruit? De Volkskrant spreekt
dare zomer met tien dwarse denkers.
Start: Lauren Anderson.

het kapitalisme en het individualisme is het de-
len uit beeld geraakt: bedrijven lieten ons gelo-
ven dat we zijn wat we hebben. Dat we ze he-
ben en dankte...
...en van vrijb...
...spullen...
...ij ballast...
...enken...
...is nog een grote groep mensen die waarde
hechten aan de dingen die ze hebben. Het is een
sterke culturele factor voor de generaties X en Y,
de generaties uit de tweede helft van de vorige
eeuw. Maar ik denk dat er nu een generatie op-
groeit die bewuster is, die geen huis vol spullen
meer nodig heeft."

is dit niet vooral trend onder hoog-
opgeleide westerse stedelingen, die hun
status aan andere zaken kunnen
ontlenen?

Dat klopt deels. In opkomende landen zoals
en Brazilië zie je een groeiende middenklas
met de sterke wens om het klassieke westerse
veelvaartwiel te halen. Dat gaat dus in strijd
met klassieke consumptie. Eigendom voegt
daar nog waarde toe - aan de eigenaar. Er is een
risico dat ze daar de hele cyclus gaan meemaken
die wij al hebben meegemaakt. Dat zou jammer
zijn, zeker omdat ze daartoe hun verleden
kwijt raken: een verleden waarin beest veel ste-

KLEINSCHALIGHEID

COÖPERATIES

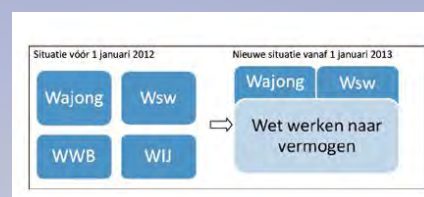
Sociaal doe-het-zelven

De idealen en de politieke praktijk

Pieter Hilhorst
Jos van der Lans

Eigen kracht

- Kritiek op ingesleten institutionele praktijk
- Met scepsis ontvangen / bedreigend
- Laten zien dat het werkt / doorzetten
- Klein gehouden / onderbouwen
- 1^e doorbraak / belangrijke mensen worden enthousiast
- Verspreiding of pervertering? Gaan we echt veranderen of doen we alsof?

Verzorgingsstaat TRANSITIE

Andere verhoudingen tussen burgers en professionals/institutes.

WIJKEN ALS LABORATORIUM

CHAN

... zich hier > Regio > **Veluwe West**
Naamloos 1

Eigen Kracht-conferentie k

door Wynand Kooijmans, vrijdag 27 augustus 2010 16:07:00

ERMELO - Een Ermelose familie die een Eigen Kracht-conferentie wil houden krijgt hiervoor geen subsidie van de gemeente.

Op dit moment wordt door het Ermelose college van b en w nog geen besluit genomen over het opnemen van de conferentie als voorziening binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning.

De Eigen Kracht-conferentie moet mensen helpen zelf te werken aan het oplossen van problemen, samen met familie, vrienden en betrokkenen. Dat moet eraan bijdragen dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig in de eigen wijk kunnen wonen.

Het verzoekt...

... familie valt niet binnen de regels die...
... het verlenen van subsidies op...
... speelt een rol dat door de betreffende...
... onderzocht of binnen de bestaande...
... ochte ondersteuning al aanwezig is, zo stelt het Ermelose college.

UPC
Digita
+ 6 m
www.upc

Prom'es F
Uw eigen a
kaarten, str
www.fundraise.n

Burgerkracht

De toekomst van het
sociaal werk in Nederland

Jos van der Lans

Erop- afl

✕ Gemeente Amsterdam
✕
✕

Koersbesluit

Om het kind

Programma Hervorming zorg voor de jeugd

en Organisatie Doe mee

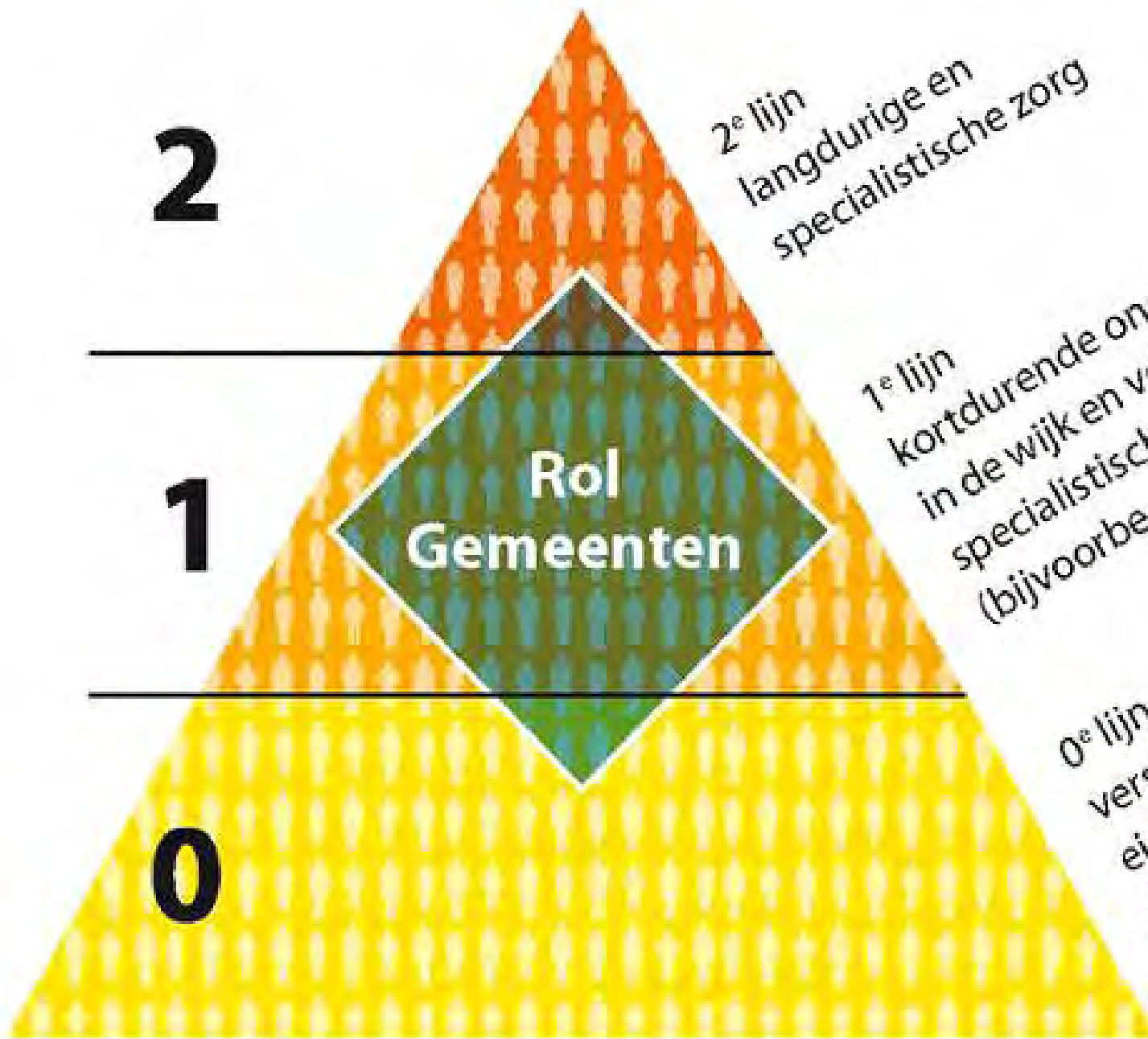
Home > Abonneren > Nieuwsbrieven > Nieuwsbrieven
Nieuwsbrief Wijkanaanpak Special: de experimenten
**Vernieuwend Welzijn: over eigen
heenkijken**

Organisaties die samenwerken onder de vlag
'Vernieuwend welzijn' zetten zich in voor een
aandachtswijken. Kennen en gekend worden,
essentieel belang vindt Joger de Jong, direct

Proactief
'We zijn

Welzijn Nieuwe Stijl

 Burgers

A word cloud of Dutch terms related to neighborhood governance and social teams. The words are arranged in various orientations and sizes against a black background. The largest words are 'wijkgericht' and 'eigenkracht'. Other prominent words include 'sociale wijkteams', 'burgerkracht', 'ontzorgen', 'burgerinitiatieven', 'generalist', 'loslaten', 'burgers-aan-het-stuur', 'vanonderop', 'nabijheid', 'doe-het-zelf-samenleving', and 'samen doen'.

wijkgericht
eigenkracht
sociale wijkteams
burgerinitiatieven
generalist
loslaten
ontzorgen
burgerkracht
burgers-aan-het-stuur
vanonderop
nabijheid
doe-het-zelf-samenleving
samen doen

Burger als rechthebbende consument

System
wereld

Leefwereld

Expertocratie

Gulzige instituties als leverancier

publiek management – bedrijfsmatig denken

Het systeem loopt vast

complex

ontoegankelijk

consumentistisch

bureaucratisch

etiketteert

duur

werkt slechter bij meer problemen tegelijkertijd

Twée bewegingen

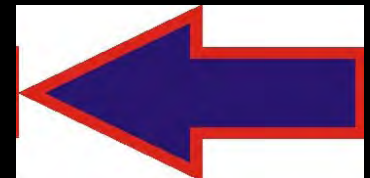
Professionals manifesteren zich in de leefwereld van burgers – organisatie van professionele nabijheid.

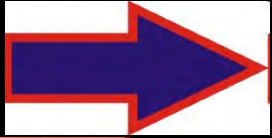
**PROFESSIONELE EN
INSTITUTIONELE BEWEGING**

Institutes openen zich voor burgers, ontdoen zich van hun leveranciersmonopolie en herontwerpen professionele dienstbaarheid.

BURGERKRACHT

Opkomst generalisten / sociale wijkteams

De wijkcoach is tegelijkertijd

Consulent Werk en Bijstand	Consulent woningcoördinator
Leerplichtambtenaar	Schuldhulpverlener
Medewerker Zorgloket	Casemanager Verslavingszorg
Indicatiesteller Bureau Jeugdzorg en CIZ	Opbouwwerker
Gezinsvoogd	Maatsnappelijk Werker
Gezinscoach	Woonbegeleider
Reclasseringsmedewerker	

**Weg uit de systeemwereld
Leefwereld als spreekkamer**

Van veelvoud naar eenvoud

EERSTE LIJN (Enschede/Leeuwarden) – TWEEDE LIJN

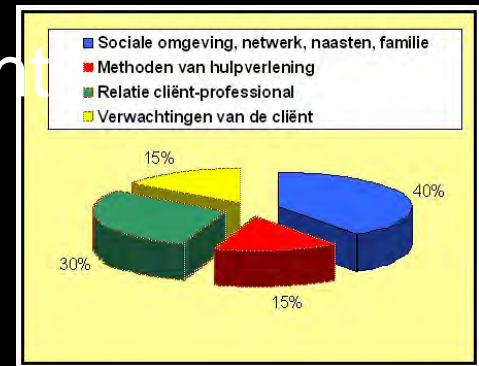
Burgerkracht in de wijk

—PLATFORM31

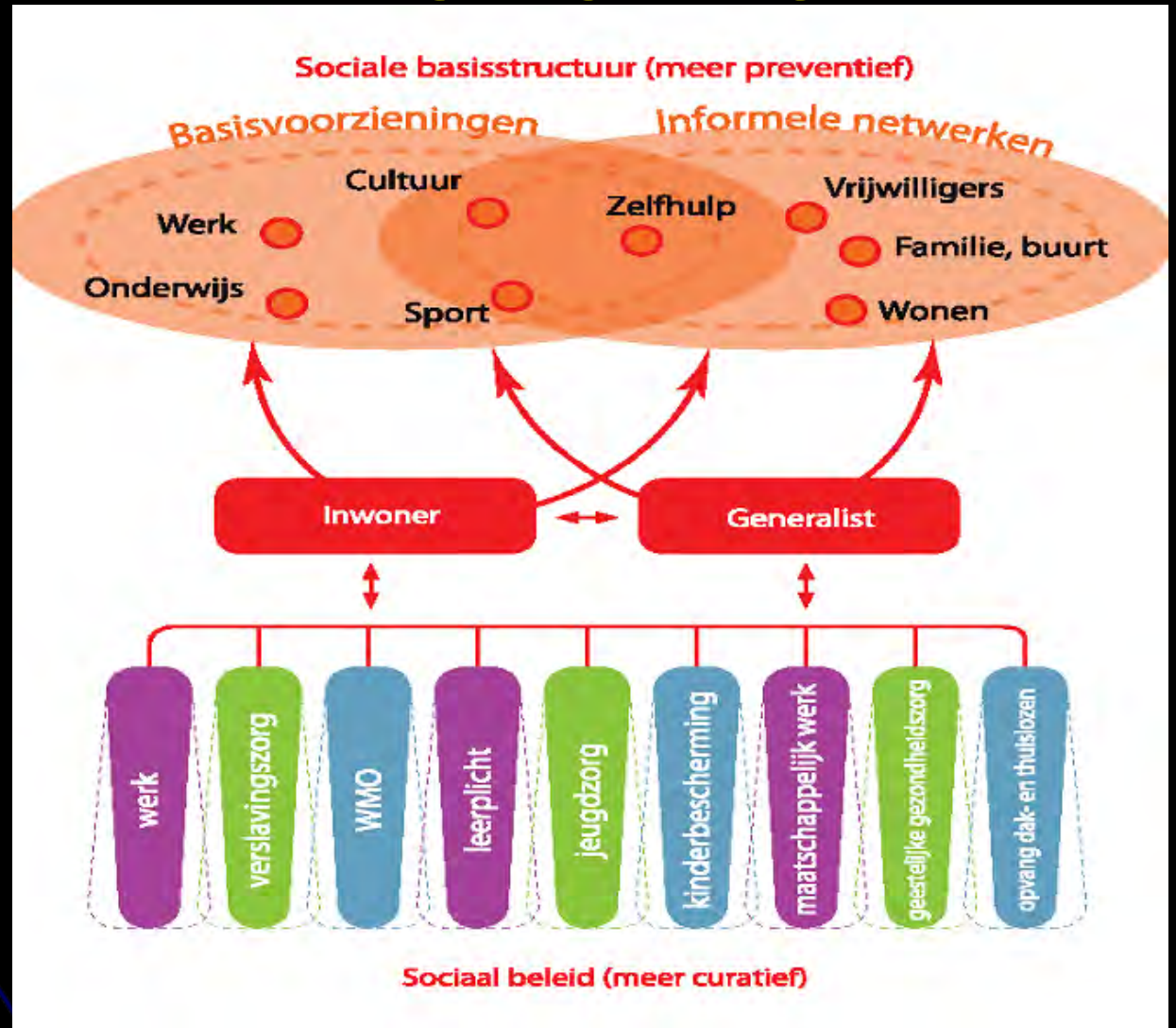
de lokalisering van de verzorgingsstaat
sociale wijkteams en

Eigen Kracht = wisseling van de macht (der gewoonte)

- ▶ Relationeel – microniveau
MACHTSWISSELING - Eigen kracht
- ▶ Sociaal – mesoniveau
ONTINDIVIDUALISEREN
sociale veerkracht: netwerken
- ▶ VERBINDEN - altruïsme-overschot
Burgers als co-professionals
maatjes, mentoren, buddies
- ▶ Mogelijk maken EIGENAARSCHAP
Burgers als (co)producenten
Trusts, BewonersBedrijven, zelfbeheer
coöperaties

BURGERS

Heruitvinding
Civil
Society

Samenwerking

Delen

• Zeggenschap

• Kleinschaligheid

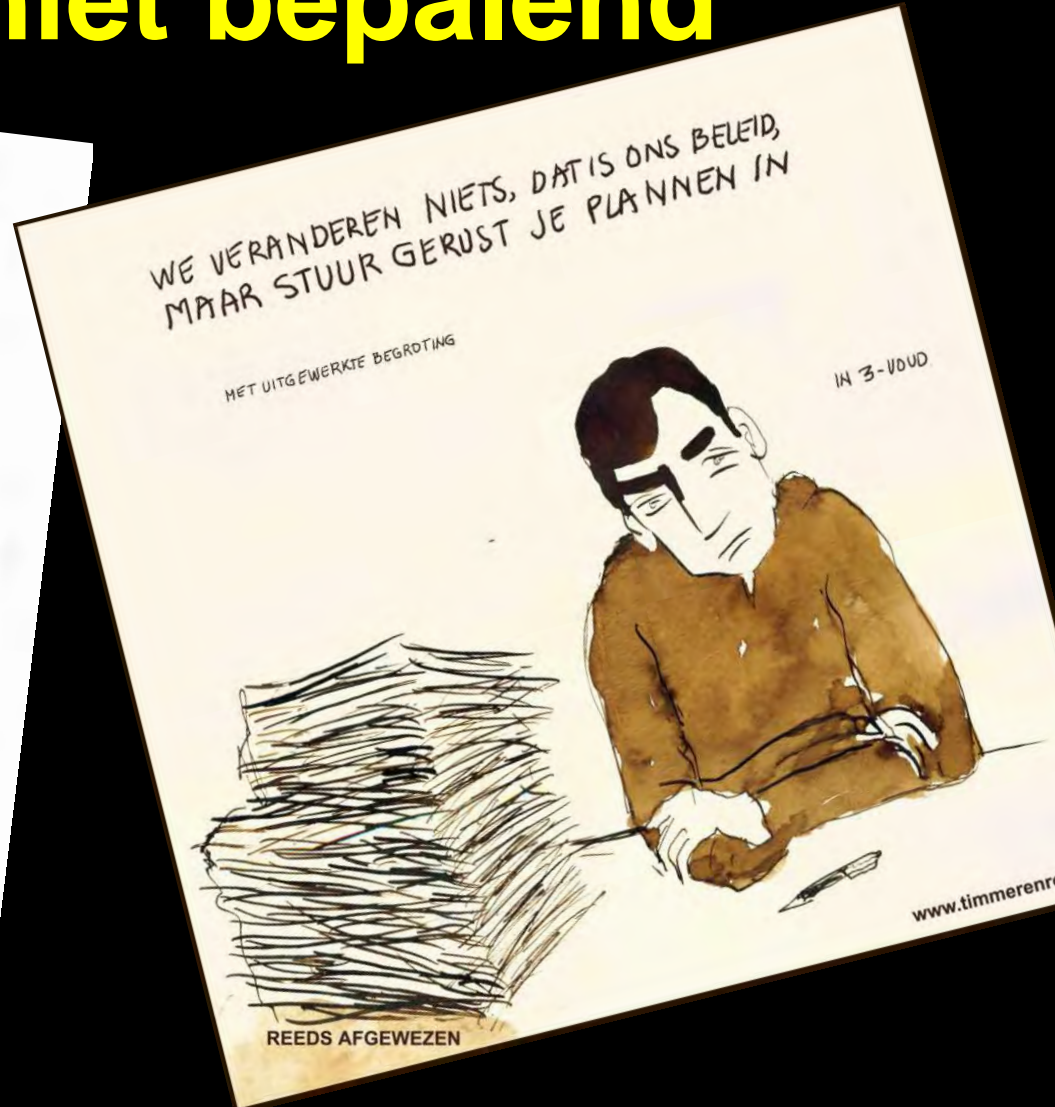
• Netwerken

• Platforms

• Zelf doen

OVERHEID / INSTITUTIES

Crisis is niet bepalend

wel versnellend

Discussie gaat niet over wat burgers al
dan niet moeten doen, de discussie
gaat over hoe instituties functioneren

Verzorgingsstaat TRANSITIE

HERONTWERP DIENSTBAARHEID

RUIMTE VOOR PROFESSIONALS

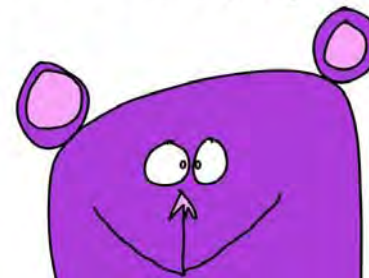
ONTINSTITUTIONALISERING

EIGEN KRACHT ALS UITGANGSPUNT

EIGENAARSCHAP ALS DOEL

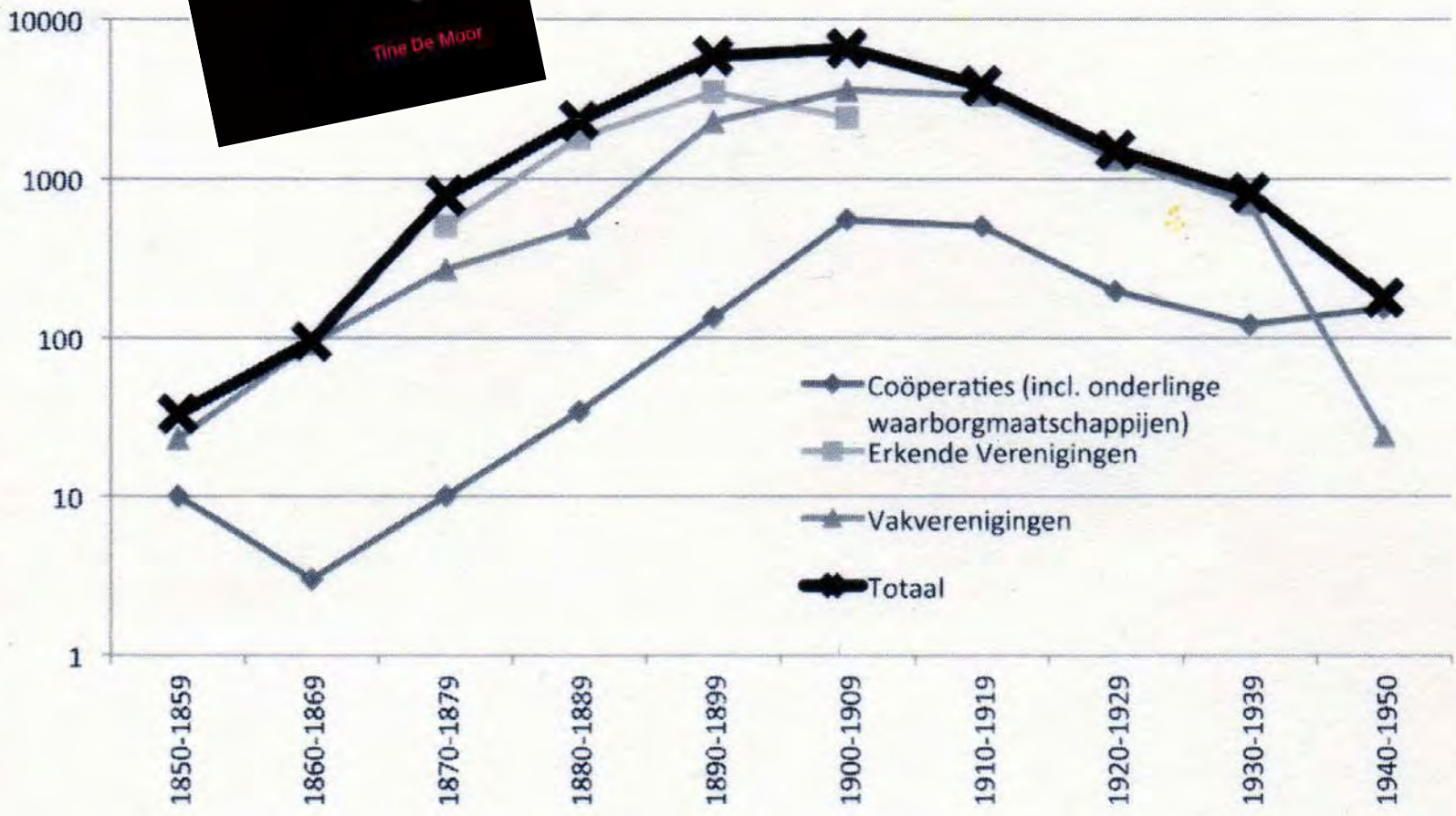
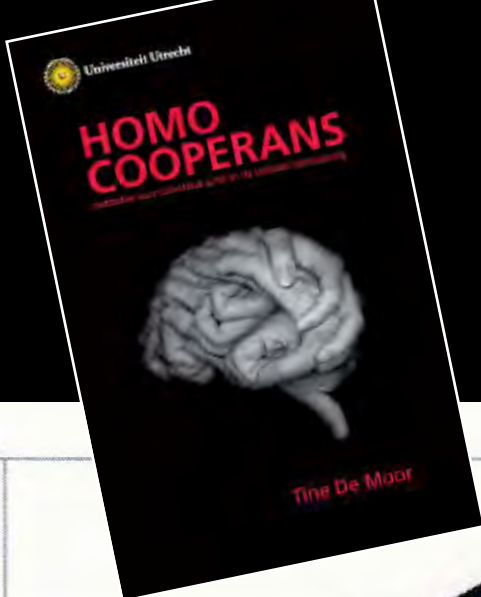
Social innovation Lab

Never go mainstream
it's a dreadful place

**Een boom groeit niet door
aan de takken te trekken...**

Landelijke manifestatie
EIGEN KRACHT
als beweging

1 NOV

vrijdag

09.00 - 17.30

2010

"Kernvraag is
of professionals
de visie van de burger
en diens sociale netwerk
werkelijk als leidraad nemen
in een hulplan."

Rob van Pagée, Bestuurder
Eigen Kracht Centrale

Regardz / Nieuwe Buitensociëteit, Zwolle

Sociaal doe- het- zelfven

atlas contact

De idealen en de politieke praktijk

Pieter Hilhorst

Jos van der Lans